

KS. MARCIN NABOŻNY

**OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NA TEMAT RUBRY-
CELI I SCHEMATYZMÓW KOŚCIOŁA W POLSCE.
KIELCE, 23-25 MAJA 2014**

Rubrycele i schematyzy my stanowią istotne źródło historyczne, przydatne m.in. dla dokumentowania dziejów diecezji, parafii, wspólnot zakonnych, jak również w odtwarzaniu etapów i miejsc realizacji powołania kapłańskiego i zakonnego. Historyczna wartość schematyzmów od wielu lat skłania historyków do naukowej refleksji nad nimi. Owocem tych badań była ogólnopolska konferencja naukowa archiwistów kościelnych zorganizowana w dniach 23-25 maja 2014 roku w Archiwum Diecezjalnym w Kielcach (ADK) w 75. rocznicę założenia tego archiwum (1939-2014) i dedykowana śp. ks. prof. Stanisławowi Librowskiemu z KUL – pionierowi badań nad rubrycelami i schematyzmami w Polsce.

Otwarcia konferencji dokonali: ks. dr Andrzej Kwaśniewski – dyrektor ADK i główny organizator, ks. dr Paweł Tambor – rektor WSD w Kielcach i delegat bpa Kazimierza Ryczana, Tomasz Bogucki – przewodniczący Rady Miasta Kielce, Wiesława Rutkowska – dyrektor Archiwum Państwowego w Kielcach, prof. Beata Wojciechowska – Instytut Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Konferencja została podzielona na trzy sesje. Podczas pierwszej, w piątej po południu, prowadzonej przed bpa prof. Jana Kopca i ks. prof. Józefa Mareckiego, zaprezentowano rubrycele i schematyzy diecezjalne w czasach staropolskich. W tej części uczestnicy mogli wysłuchać referatu na temat schematyzmów jako źródeł historycznych (ks. prof. J. Marecki, UPJPII), marginaliów w elenchusach (ks. prof. Anzelm Weiss, KUL). Zostały też zaprezentowane rubrycele i schematyzy z poszczególnych diecezji: wrocławskiej (bp prof. J. Kopiec, UO), gnieźnieńskiej z lat 1763-2014 (ks. dr Łukasz Krucki, Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie), chełmsko-lubelskiej (ks. prof. Jarosław R. Marczewski, KUL). Dwa referaty dotyczyły diecezji krakowskiej. W jednym ukazano szesnastowieczne rubrycele w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej (mgr Alina Baran, UJ), natomiast drugi dotyczył katalogu tego typu druków zachowanych w Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie z lat 1751-1800 (ks. prof. Jan Szczepaniak, UPJPII).

Druga sesja, w sobotę przed południem, dotyczyła rubrycel i schematyzmów diecezjalnych w czasach współczesnych (XIX-XXI w.). Przewodniczyli jej ks. prof. A. Weiss i ks. prof. J. Szczepaniak. Podczas tego spotkania zostały omówione druki z (archi)diecezji przemyskiej (ks. prof. Stanisław Nabywaniec, URz), diecezji łódzkiej (ks. prof. Mieczysław Różański, UWM), sandomierskiej w latach 1818-1992 (ks. dr Tomasz Moskal, KUL), diecezji pińskiej z lat 1926-1939 (dr Marek Hałaburda, UPJPII), diecezji żmudzkiej z lat 1853-1914 (dr Piotr Kardyś, Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Skarżysku-Kamiennej), diecezji kielecko-krakowskiej i kieleckiej z lat 1849-2014 (ks. dr A. Kwaśniewski, ADK), diecezji tyraspolskiej z lat 1858-1913 (dr Sylwia Konarska-Zimnicka, UJK Kielce), diecezji łuckiej i żytomierskiej z lat 1801-1938 (prof. Maria Dębowska, KUL), diecezji opolskiej i gliwickiej (ks. dr Piotr Górecki, Archiwum Diecezjalne w Gliwicach), diecezji rzeszowskiej z lat 1992-2014 (ks. mgr lic. Marcin Nabożny, KUL) oraz katalogi duszpasterstwa polonijnego we Francji (ks. dr Sławomir Zych, KUL).

Kolejna, ostatnia sesja, prowadzona przez br. dr. hab. Michała Gronowskiego OSB, UŚ, poświęcona została schematyzmom zakonnym. Otworzył ją referat przewodniczącego na temat elenchusów benedyktynów polskich. W kolejnym wystąpieniu o. dr Sławomir Brzozecki OP, KUL przybliżył schematyzy litewskiej (od 1839 litewsko-ruskiej) prowincji dominikanów. Następnie mgr lic. Agnieszka Szmerek zapoznała słuchaczy z katalogami polskiej prowincji Zakonu Pijarów w świetle przepisów i praktyki zakonnej w latach 1879-1979. Konferencję zwieńczyło wystąpienie s. mgr lic. Danu-

ty Koziół CSFN na temat katalogów zakonnych nazaretanek w zbiorach Archiwum Prowincji Krakowskiej Zgromadzenia Sióstr Najświętszej rodziny z Nazaretu.

Uczestnicy konferencji mogli także zwiedzić podczas jej trwania m.in. Wyższe Seminarium Duchowne w Kielcach, Archiwum Diecezjalne w Kielcach, kościół i pałac biskupów krakowskich w Bodzentynie, kościół w Tarczku, Archiwum Państwowe i Muzeum Narodowe w Kielcach oraz kielecką katedrę.

Konferencja została zorganizowana przez Archiwum Diecezjalne w Kielcach i Towarzystwo Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. Bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach przy współdziałaniu Katedry Historii Kościoła w Czasach Nowożytnych, Metodologii i Nauk Pomocniczych KUL, Katedry Historii Kościoła w XIX i XX w. KUL, Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych KUL, Katedrę Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii UPJ-PiI, Instytut Historii UJK w Kielcach. Patronatem honorowym konferencję objął bp kielecki prof. Kazimierz Ryczan, Prezydent Miasta Kielce Wojciech Lubawski, Stift Klosterneuburg.